

Připravili jsme pro vás prázdninovou rozesílku s číslem 12/2023.

V části I, na stránkách 2–11, najdete AKTUALNÍ informace – zprávy z tisku, grantové výzvy, pozvánky na vzdělávací programy a akce, informace o kampaních.

V části II přinášíme náměty a inspiraci i tipy na pomůcky a publikace (str. 12–15).

Část III přináší stálý soubor informací a odkazů k důležitým tématům (od str. 16).

K 30. červnu ukončujeme kampaň Přírodní zahrada – zahrada pod našimi okny. Děkujeme za zapojení, podporu a sdílení.

Pravidelnou rozesílku obnovíme k 1. září. Přejeme vám radostné prázdninové dovolenkové dny, užijte si každý okamžik, své milé, odpočinek a přírodu plnými doušky. V září se těšíme na shledanou.

ČERVENEC – měsíc bez plastů.

Archív rozesílek: www.liska-evvo.cz/rozesilka

Od 26. června do 18. srpna je kancelář i Férový obchůdek uzavřen. V případě potřeby se ozvěte na infoevvo@seznam.cz

Prázdniny startují = Čas venku naplno

Na léto pro vás máme ABECEDU LETNÍCH VÝZEV

Zvládnete za léto všechny výzvy nebo si sepište svůj plán? Stahujte zdarma na <https://ucimesevenku.cz/abeceda-letnich-vyzev/> a ještě jednou díky za vás a že lákáte děti ven

Užijte si báječné léto, plné vašich snů.

UČÍME se VENKU

Akce do DIÁŘE:

Sobota 23. září	Den Zlínského kraje www.kr-zlinsky.cz
Neděle 24. září	Jablečná slavnost Hostětín https://hostetin.veronica.cz/
Středa 18. října	XXII. Krajská konference o EVVO www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI 1.–30. DUBNA www.liska-evvo.cz	PŘÍRODNÍ ZAHRA DA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY 1. KVĚTNA – 30. ČERVNA www.liska-evvo.cz	STROMY A MY 15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA www.liska-evvo.cz	POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRÁVEDLIVĚ ZAPLACENÉ CELOROČNĚ www.liska-evvo.cz	POCTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDRŽITELNÉ EKONOMIKY CELOROČNĚ www.liska-evvo.cz
---	--	---	--	--

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata **PTÁCI, ZAHRA
DA, STROMY, FAIR TRADE a místní udržitelná ekonomika**,
www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň vychází z významného dne či klíčové akce.

Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky**.

OBSAH ROZESÍLKY 12/2023

Část I

INFORMACE, AKTUALITY, POZVÁNKY NA AKCE, NABÍDKA PROGRAMŮ PRO ŽÁKY I DOSPĚLÉ, KAMPANĚ

I/1	Zprávy z Lísky	... str. 2
I/2	Aktuality, zprávy z webu a tisku	... str. 3
I/3	Grantové výzvy	... str. 4
I/4	Pozvánky na akce, osvětové kampaně	... str. 5
I/5	Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO	... str. 8
I/6	Výukové programy, projektové dny pro školy a školská zařízení	... str. 10

Část II

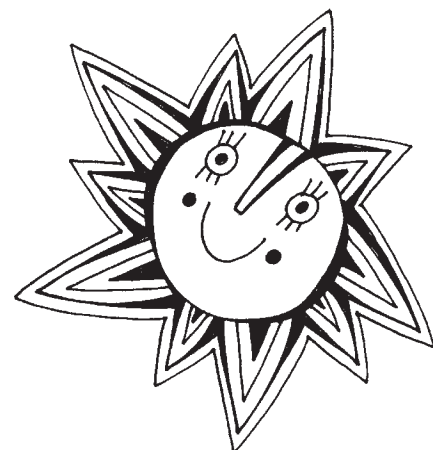
METODICKÁ PODPORA

II/1	Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe	... str. 12
II/2	Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky	... str. 13
II/3	Program Učíme se venku	... str. 14
II/4	Projekty pro školy, soutěže	... str. 15
II/5	Tipy na výlety, exkurze, výstavy	... str. 15

Část III

UŽITEČNÉ ODKAZY A INFORMACE

III/1	Udržitelný rozvoj	... str. 16
III/2	Přírodní zahrady	... str. 17
III/3	Zelené okénko	... str. 17
III/4	Místní produkty, biopotraviny	... str. 17
III/5	Fairtrade	... str. 17

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2022 členové Klubu Lisky zaslali 36.000 Kč.

Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCÉ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy.
www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2022 jsme z vašich darů získali 1.470 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

Zprávy z LÍSKY

Od 26. června do 18. srpna bude kancelář i Férový obchůdek uzavřen.

Prázdninové měsíce využijeme v LÍSCÉ na regeneraci sil, plánování a přípravu programů.

Čeká nás zejména práce na novém DIÁŘI na školní rok 2023/2024, tvorba a popis aktivit do lektorských manuálů 4 nových programů v projektu Lisky „Písmena a čísla VENKU s Lískou“. Projekt podpořilo Ministerstvo životního prostředí.

Pracujeme na popisu lektorských manuálů, pracovních listů a materiálů k programům v Arboretu Semetín na téma VODA, STROMY a VČELY pro MŠ a I. stupeň ZŠ. Projekt je spolufinancován Zlínským krajem.

Pokračují přípravy XXII. Krajské konference o EVVO (18. října) a programu na Dni Zlínského kraje (23. září).

Po prázdninách budeme opět připraveni podpořit školy, organizace i obce zajištěním aktivit pro děti a Férové kavárny LÍSKY na rozmanitých slavnostech, festivalech a oslavách.

Těšíme se na setkávání.

Vaše LÍSKA

Férový obchůdek Lisky

www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

Známka FAIRTRADE je malá, ale dělá velké věci

Pěstitelé dostávají spravedlivější odměnu.
Je zakázána dětská a otrocká práce.
Pěstování je šetrnější k životnímu prostředí.
Jsou dodržována lidská a pracovní práva.

<https://fairtrade.cz/fairtrade-mala-znamka-ale-dela-velke-veci/>

LUKÁŠOVY HRAČKY potěší a pomáhají

<https://www.facebook.com/lukasovyhracky>

Renáta Lažová, tel.: 605 570 103

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 12/2023

strana 2

Fairtrade v Česku roste navzdory snaze lidí šetřit

V článku Hospodářské noviny najdete, jak se Fairtrade vyvíjel v Česku v loňském roce, i jak produkty ve vašem nákupním košíku přispívají k pozitivním změnám v Keni. Doporučujeme k přečtení.

<https://archiv.hn.cz/c1-67213350-fairtrade-v-cesku-roste...>

Šéf školní inspekce: Mrháme schopnostmi dětí

Český vzdělávací systém je velmi zakonzervovaný a Česko kvůli němu mrhá schopnostmi žáků a studentů. Většina Evropy už funguje jinak, popsal v rozhovoru pro Právo ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal.

Celý článek na <https://www.novinky.cz/clanek/veda-skoly-sef-skolni-inspekce-mrhame-schopnostmi-deti-40436317>

Prázdniny v novém školním roce:

Děti si užijí více volna, Vánoce budou ale opět krátké

Jeden školní rok je skoro za námi a s tím novým přichází nový rozvrh prázdnin, díky kterému si můžete snadno naplánovat dovolenou.

O organizaci školního roku 2023/2024 informuje ministerstvo školství předem. Pokud tedy nechcete nechávat své ratolesti doma, v redakci eXtra.cz jsme pro vás připravili velký přehled prázdnin ZŠ, SŠ i ZUŠ. 25. 06. 2023 16:52 | Autor Žaneta Alexová Vyučování ve školním roce 2023/2024 začne ve všech základních, středních a základních uměleckých školách a konzervatořích v pondělí 4. září 2023, takže si žáci hned zkraje užijí prodloužené letní prázdniny. Prvního dne volna se pak dočkají 28. září, kdy slavíme Den české státnosti, který vychází na čtvrtek. Podzimní prázdniny byly stanoveny na čtvrtek 26. října a pátek 27. října 2023. Den vzniku samostatného československého státu 28. října nám letos víkend ani prázdniny neprotáhne, neboť vychází na sobotu. Organizace školního roku vychází z příslušných právních předpisů a informuje o ní MŠMT. Jednotlivé prázdniny upravuje vyhláška č. 16/2005 Sb. o organizaci školního roku, ve znění pozdějších předpisů. Vánoční prázdniny Vánoční prázdniny letos moc dnů navíc dětem nepřinesou. Štědrý den vychází na neděli a prázdniny tak začínají v sobotu 23. prosince 2023 a končí v úterý 2. ledna 2024. Vyučování začne ve středu 3. ledna 2024. Kdy končí první pololetí? Vysvědčení s hodnocením za první pololetí bude žákům předáno ve středu 31. ledna 2024. Na jednodenní pololetní prázdniny si pak studenti počkají až na pátek 2. února 2024, pokud se jim tedy nedostane ředitelského volna.

Termín jarních prázdnin pro Zlínský kraj 19. 2. – 25. 2. 2024

Velikonoce a květnové svátky Velikonoční prázdniny připadnou na čtvrtek 28. března 2024 a zpátky do školních lavic se studenti vrátí v úterý 2. dubna 2024. Květnové svátky – 1. a 5. května, kdy slavíme Svátek práce a Den vítězství – pak připadnou na středy. Pokud budete v květnu chtít vyrazit na menší dovolenou, čas mezi těmito svátky nabízí skvělou příležitost. Vyučování ve druhém pololetí bude ukončeno v pátek 28. června 2024, kdy se předá vysvědčení, a hlavní prázdniny budou trvat od 29. června 2024 do 1. září 2024.

Zdroj: <https://www.extra.cz/zpravy-prazdniny-v-novem-skolnim-roce-deti-si-uziji-vic-volna-vanoce-budou-ale-opet-kratke-1a89f>

V prodaných fairtradových kyticích za loňský rok bylo více než 4 miliony kusů květin!

Fairtrade má velký význam pro jejich udržitelnější pěstování a pro lepší pracovní podmínky na květinových farmách.

Podpořte studentský film Spirilka

Podporujeme studentský film SPIRILKA. Studenti jsou z Univerzity Tomáše Bati ze Zlína. Film se zabývá ekologickou tematikou, svým počinem autoři apelují na vnímání přírody.

Studenti vše vymysleli to, sepsali, tvrdě pracují a těší se na výsledek. Podpořit vznik filmu můžete i vy.

K zaslání příspěvku použijte link

<https://www.donio.cz/spirilka-studentsky-fantasy-film>

PROŽILI JSME JIŽ 6. ŠKOLNÍ ROK VENKU

Díky vám všem, které to táhne ven.

Malé ohlédnutí do roku 2017, kdy jsme vydali první metodiku UČÍME se VENKU a tehdy si ji stáhlo prvních 3000 zájemců. Byli jste mezi nimi? Pokud máte někoho, koho to táhne ven, pozvěte do ho kurzu Nastartuj cestu ven. Je to ideální start pro začínající a do 30. 6. je snižená cena! (<https://ucimesevenku.cz/nastartuj-cestu-ven/>) DĚKUJEME VÁM VŠEM, díky vám je cesta ven úžasná jízda!

Malé ohlédnutí: PRVNÍCH 30 LEKČÍ

1. PŘEDPOVĚĎ POČASÍ
<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/predpoved-pocasi/>
2. LIDSKÉ TĚLO
<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/lidske-telo/>
3. STROMOVÁ KLIMATIZACE
<https://ucimesevenku.cz/laborator.../stromova-klimatizace/>
4. VE VODĚ TO ŽIJE
<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/ve-vode-to-zije/>
5. MODELÝ BEZ OBRATLŮ
<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/modely-bez-obratlu/>
6. ŽIVOD VE STÍNU
<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/zivot-ve-stinu/>
7. PLANETY
<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/planety/>
8. MÍRY PLANET
<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/miry-planet/>
9. VZDÁLENOST PLANET
<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/vzdalenosti-planet/>
10. SOLAR SYSTÉM
<https://ucimesevenku.cz/pribehy-venku/solar-system/>
11. SVĚTOVÉ STRANY
<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/svetove-strany/>
12. KRMÍTKO
<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/krmitko/>
13. KRMÍTKO POD DOHLEDEM
<https://ucimesevenku.cz/laborator.../krmitko-pod-dohledem/>
14. MĚSTSKÝ PTAČÍ DETEKTIV
<https://ucimesevenku.cz/laborator.../mestsky-ptaci-detektiv/>
15. VODNÍ PTÁČI
<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/vodni-ptaci/>
16. ABECEDA
<https://ucimesevenku.cz/pribehy-venku/abeceda/>
17. OKNA DO PŘÍBĚHŮ
<https://ucimesevenku.cz/pribehy-venku/okna-do-pribehu/>
18. LISTOVÁ LEPORELA
<https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/listova-leporela/>
19. DOPLŇ U, Ú, Ů
<https://ucimesevenku.cz/pribehy-venku/dopl-n-u/>
20. TVRDÉ, MĚKKÉ, OBOJETNÉ
<https://ucimesevenku.cz/pribehy-venku/mekke-tvrde-obojetne/>
21. VYJMENOVANÁ SLOVA
<https://ucimesevenku.cz/pribehy-venku/vyjmenovana-slova/>
22. PŘÍBĚH Z LISTOVÝCH MAP
<https://ucimesevenku.cz/pribehy.../pribehy-z-listovych-map/>
23. OSOVÁ SOUMĚRNOST
<https://ucimesevenku.cz/cisla-venku/osova-soumernost/>
24. ZNAMÉNKA
https://ucimesevenku.cz/.../2019/02/Cisla_2_metodika.pdf
25. TVARY VENKU
https://ucimesevenku.cz/.../2019/02/Cisla_2_metodika.pdf
26. ZLOMKY
<https://ucimesevenku.cz/.../2020/05/27.-ZLOMKY-VENKU.pdf>
27. NÁSOBNÍ
https://ucimesevenku.cz/.../2019/02/Cisla_4_metodika.pdf
28. MATEMÁG VENKU
<https://ucimesevenku.cz/cisla-venku/matemag-out/>
29. LISTOVÉ VITRÁŽE
<https://ucimesevenku.cz/atelier/listove-vitraze/>
30. STO LET REPUBLIKY
<https://ucimesevenku.cz/ozivla-historie/100-let-republiky/>

I/3

Grantové výzvy

ERASMUS plus

Nabízí teď mnohem více možností. Můžete tak získat zkušenosti ze světa, i když třeba nejste student nebo nemáte čas někam jezdit. Více na <https://www.erasmusroste.cz>

Výzva Základní granty

Vyhlašovatel Nadace Open Society Fund Praha
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2763605&apc=nF2xx1-->

Podejte si žádost o grant u Nadace Partnerství

Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete?
Aktuální nabídku grantů sledujte na
www.nadacepartnerstvi.cz/granty

O GRANTECH:

Další otevřené výzvy zaměřené na výsadby
najdete na www.sazimebudoucnost.cz/

Aktuální grantové výzvy Nadace Partnerství

SÁZÍME BUDOUCNOST 2023: GRANTY DO 150 000 Kč		SÁZÍME BUDOUCNOST: GRANTY DO 30 000 Kč		ALEJ SVOBODY '23	
Přijem žádostí: do 31.07.2023		Přijem žádostí: do 31.07.2023		Přijem žádostí: do 18.06.2023	
Částka: 150 000 Kč		Částka: 30 000 Kč		Částka: 250 000 Kč	
Pro: fyzická osoba, právnická osoba, obec/město		Pro: právnická osoba, obec/město		Pro: obec/město	
Stav programu: otevřená		Stav programu: otevřená		Stav programu: otevřená	

První z LETNÍCH tvořivých workshopů pro DOSPĚLÉ a DĚTI

Ateliér přírodního barvířství TINCTA-HERBAE v krásném prostředí ARBORETA Semetín.

Středa 5. 7. 2023 od 14:00 do 16:00 hodin

Co na něm můžete zažít?

- Výrobu rostlinných inkoustů
- Přímý tisk rostlinami na papír (EKOPRINT)
- Malování přírodními barvivy (STUDIE ROSTLIN)
- Relax v přírodě
- Inspirace

Lektorka: Jana Šobáňová, MgA., zakladatelka Ateliéru přírodního barvířství Tincta-Herbae ve Vsetíně, barvířka a výtvarnice.

Rezervace: 732 994 552, tincta-herbae@centrum.cz

Učíme se VENKU – POTKEJME SE NAŽIVO

Chceme vás zažít naživo venku.

Přijďte nasát inspiraci na seminář:

- Učíme se venku 31. 8.
- Hra jako základ učení 1. 9.
- Well-being venku pro učitele 22. 9.
- Well-being venku pro děti 9. 10.

Více o seminářích na

<https://ucimesevenku.cz/seminare/>

Klimatická akademie

Semestrální kurz pro angažované ochránce klimatu.

- Trápí vás klimatická krize a zdá se vám, že řešení je v nedohlednu?
- Máte obavy z klimatických změn, ale nevíte, jak jednat?
- Jste odhodlaní posouvat společnost k uhlíkové neutralitě tam, kde žijete nebo pracujete?
- Chcete se potkat s lidmi, kteří řeší stejné otázky jako Vy?
- A máte čas na konci srpna?

Pokud ano, přihlaste se na naši klimatickou akademii a objevte, jak můžete udělat rozdíl.

Přihlášky a další informace naleznete zde:

<https://www.veronica.cz/klimaticka-akademie>

Již nyní si můžete rezervovat termín Krajské konference o EVVO. Uvidíme se 18. října v prostorách HUB Zlín

Jako lektori přislíbili účast Bob Kartouz, Bára Duží, Martin Kříž, Marie Petruš, Pavla Gášková, Monika Havlásková, Petra Handlová, Bára Vojvodíková, Jarda Hlinský, Matěj Adam.

Nabídku publikací, pomůcek, programů představí:

- Rezekvítek Brno
- Nakladatelství Fraus
- Líska
- VIS Bílé Karpaty
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopic
- Park Rochus Uherské Hradiště
- PC Trnka, CEV Žabka a SVC KLubko Staré Město
- Basic Vsetín
- Ateliér přírodního barvířství Tincta-Herbae, Jana Šobáňová
- Centrum Veronica Hostětín
- Lukášovy šité hračky Renata Lažová
- Amélie a Martin Janíkovi
- vědecký stoleček UTB a Geonika

XXII. Krajská konference o EVVO

SVĚT SE MĚNÍ, POJĎME O TOM UČIT

18. 10. 2023

9.00–15.30 hodin

Zlín • <https://hubzlin.cz>

Tradiční inspiromat zajímavých a aktuálních témat, tipů a nápadů pro formální i neformální vzdělávání.

PROGRAM:

- Předání ceny EVVO
- Referáty
- Workshopy, blok I a blok II
- Nabídka knih, pomůcek, programů a služeb

www.liska-evvo.cz

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Ministerstvo životního prostředí

Přihlašování spustíme koncem srpna. Informace: infoevvo@seznam.cz

Den otevřených dveří

LEVANDULOVÁ FARMA
STRÁNÍ

8.7. 2023

Zelnice 228, od 10:00 do 16:00 hod.

Program: *Parkování vozidel u ZŠ Strání*

- * povídání o BIO levanduli, bylinkách a ekologickém zemědělství
- * ukázka zpracování BIO levandule, degustace a prodej produktů
- * představení naší LEVANDULOVÉ KRALOVNY (levandulové víno)
- * dobroty z domácí kuchyně Slovácka i BIO levandule (krojované tetičky)
- * nebude chybět naše tradiční levandulová limonáda
- * pro děti - skákací hrad, malování na obličej, hry a jiné
- * pohádka s vůní levandule - deky s sebou
- * k poslechu i k tanci bude hrát CIMBÁLOVÁ MUZIKA Aničky Příkrylové

Porádky:
Levandulová farma Strání
PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, regionální centrum Bílé Karpaty
Informační středisko pro novou Moravský klopucko, s.r.o.

Akci podpořili Zlínský kraj, KEZ o.p.s. Chrudim, Obec Strání a Obec Horní Němčiči.

ZVEME VÁS NA DEN OTEVŘENÝCH VRÁTEK

- V sobotu 1. července bude na farmě KVĚTOMLUVA živo. Na celý den bude připraven farmářský trh, bohaté občerstvení v BIO a AIP kvalitě, ochutnávky, bylinkový bar, komentované prohlídky celé farmy (každou hodinu), program pro děti, relaxační zóny, dechberoucí výhledy.
- A to není vše. Časový harmonogram najdete níže nebo také v události na <https://fb.me/e/3w7ncJGjF>
- Akce se v Květomluvě koná ve spolupráci s PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců a s Nadačním fondem Bartákův hrnc.

SRDEČNĚ VÁS ZVEME NA
DEN OTEVŘENÝCH FAREMŇÍCH VRAT A PŘEDÁNÍ OCENĚNÍ

NEJLEPŠÍ EKOFARMA ROKU 2023

Soutěž vyhlášená PRO-BIO Svazem ekologických zemědělců
a Nadačním fondem Bartákův hrnc.

PROGRAM

10:00
OFICIÁLNÍ PRIVÍTÁNÍ NÁVŠTĚVNÍKŮ,
PŘEDSTAVENÍ KVĚTOMLUVY A INFORMACE
O EKOLOGICKÉM ZEMĚDĚLSTVÍ

11:30
CIMBÁLOVÁ MUZIKA TOŽ TAK

12:30
PŘEDÁNÍ OCENĚNÍ NEJLEPŠÍ
EKOFARMA ROKU 2023

13:00
"NULTÝ" ROČNÍK SETKÁNÍ AIP
KOMUNITY, VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ

14:30
VYSTOUPENÍ FOLK-ROCKOVÉHO
PÍSNÍKÁŘE A DOPROVODU
PAVEL TABÁSEK

18:00
KONEC AKCE

TĚŠIT SE MŮŽETE I NA

FARMÁŘSKÝ TRH | VELMI BOHATÉ OBČERSTVENÍ V BIO A AIP KVALITĚ | OCHUTNÁVKY BIO VÝROBKŮ,
BYLINKOVÝ BAR | KAŽDOU HODINU KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY CELÉ FARMY, POLÍ, HISTORICKÉ SUŠIŘNY, NOVÉ
SUŠIŘNY, TECHNIKY I NAHLÉDNUTÍ DO PROVOZOVNY I PROGRAM PRO DĚTI | VODNÍ PŘÍRODNÍ PRVKY
A OSVĚZENÍ | KLIDOVÉ RELAXAČNÍ ZÓNY | NÁDHERNOU JIHOVLAŠSKOU KRAJINU

www.kvetomluva.cz

Fyguller

Výlety do Vlachovic

Od května startují Exkurzní pátky a Výletní neděle, během kterých se podíváte za vůni dřeva, ovoce a bylinek do malebných Vlachovic.

Do starých roubených "sušárn", na bylinkovou farmu, do tradičního bednářství, do maličké muzea a na ovocné stezky v krásných kopcích kolem.

Více na webu Mikroregion Valašské Klobucko bit.ly/DoVlachovic

PROCHÁZKY S PRŮVODCEM

Zveme Vás do Bílých Karpat a okolí objevovat krásu a jedinečnost přírodního i kulturního bohatství. Stačí si jen vybrat způsob, který Vám bude nejmilejší.

[@visbilekarpaty](https://vis.bilekarpaty.cz)

<https://vis.bilekarpaty.cz/doc/prochazky-s-pruvodcem>

Líska

Zlínský kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 12/2023

strana 6

9. ročník konference Učíme o globálních souvislostech 24. 8. 2023, v Olomouci

Tématem je "Moc slova".

Více informací najdete na <https://arpok.cz/pro-pedagogy/konference-ucime-globalnich-souvislostech/>

Přihlášky od 24. 5. do 30. 6. (nebo do naplnění kapacity).

PŘIHLAŠOVÁNÍ SPUŠTĚNO

konference Učíme o globálních souvislostech IX.

MOC SLOVA

24. 8. 2023 | 8.30-16.00

O MÍSTNĚ ZAKOTVENÉM UČENÍ S DAVIDEM SOBELEM

19. 6. + 26. 6. 2023
ONLINE 14:30 - 17:00

Středisko ekologické výchovy SEVER
zve všechny zájemce z řad
vzdělavatelů
na online semináře
s americkým průkopníkem
místně zakotveného učení
Davidem Sobelem

David Sobel je americký environmentální pedagog a autor, rozvíjející vzdělávací přístup místně zakotveného učení (MZU). Ve své akademické, vzdělávací a publikační činnosti se věnuje především místně zakotvenému učení, vztahu dětí k přírodě a vzdělávání založenému na přírodě v raném dětství. V současné době je ředitelem Certifikačních programů pro učitele na Antioch University New England. (<https://www.davidsobelauthor.com/>)

Témata, kterým se budeme věnovat:

- 1) Jak přeměnit učení o místě v plnohodnotné místně zakotvené učení - americké příklady hodin/projektů na různých úrovních žebříčku MZU a ukázky, jak pracují s principy MZU ve školách v USA.
- 2) Specifika místně zakotveného učení pro mladší žáky, vývojová psychologie MZU - co a kdy zařadit do výuky, využití mapování ve vzdělávání a jaké formy práce s mapami jsou vhodné pro různé věkové skupiny.

Pokud vás seminář zaujal, můžete se přihlásit přes tento [formulář](#).

Podrobnější informace vám zašleme před konáním semináře.

Přednášky budou probíhat na platformě ZOOM a budou simultánně překládány.

Přednášky se uskuteční díky spolufinancování Velvyslanectví Spojených států v Praze.

SEVER
US
embassy

„Nevíš-li, odkud jsi, nevíš, kdo jsi.“
Wallace Stegner

Dům obnovy tradic, ekologie a kultury - DOTEK
Horní Maršov, Krkonoše

Letní škola místně zakotveného učení

pro učitele a další vzdělavatele, kteří chtějí začít s místně zakotveným učením (MZU)

23. - 25. srpna 2023

Zajímá vás přístup ke vzdělávání, který stojí na posilování vztahu k místu?

Vzděláváte děti i dospělé v místě, o místě a přemýšlíte, jak učit skrze místo velká celospolečenská témata?

Chcete sdílet své zkušenosti s ostatními kolegy, pro které je místo jednotícím prvkem pro výuku a vzájemně hledat inspiraci?

Pak je letní škola určená přímo vám. Čeká vás:

- pestrá paleta příkladů, jak učit skrze místo uvnitř i venku
- inspirace místem se silným geniem loci
- setkání s experty, kolegy a dalšími vzdělavateli
- objevování cest k aktivnímu občanství
- stoupání po žebříku Místně zakotveného učení
- příručka, jak začít s Místně zakotveným učením

SEVER
Ministerstvo životního prostředí
Státní fond životního prostředí
ČESKÉ REPUBLIKY
Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí
www.mzp.cz www.sfp.cz

Repetitorium terénní přírodovědy, 21.–25. srpna

Lipka – pracoviště Rychta

www.lipka.cz/rychta-vzdelavani-pedagogu

Tradiční letní škola pro učitele Hurá z lavic, zaměřená na klima, 23. –25. 8. 2023

Hlásit se můžete tady:

<https://www.chaloupky.cz/hura-z-lavic-2023/>

2. ročník Letní školy kritické pedagogiky

15.–18. srpna 2023, Spolkový dům Slavonice.

Diskuze a sdílení kritickopedagogické teorie a zejména praxe.

www.nazemi.cz

Prázdninová škola Lipnice

Nabízí v roce 2023 dva kurzy: <https://vychovakectnostem.cz>
<https://vychovakectnostem.cz/co.../seminare/kurz-zahrada/>

Osvětové kampaně LÍSKY v roce 2023

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte s námi důležitá témata – **PTÁCI, PŘÍRODNÍ ZAHRADA, STROMY, FAIRTRADE a REGIONÁLNÍ PRODUKTY**, <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>

Organizováním vzdělávacích a osvětových akcí se můžeme podílet na **šetrnějším a odpovědnějším přístupu k přírodě a životnímu prostředí**.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce**. Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky**. Ke zveřejnění a sdílení uvítáme náměty, příklady dobré praxe a materiály. Kampaň je prezentována v rozesílce Lísky, na webu a Facebooku.

Zapojit se můžete jako organizátoři nebo jako účastníci.

PTÁCI – ŽIJÍ TADY S NÁMI	PŘÍRODNÍ ZAHRADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY	STROMY a MY	POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRÁVEDLIVĚ ZAPLACENÉ	POCTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDĚLITELNÉ EKONOMIKY
1.–30. DUBNA	1. KVĚTNA – 30. ČERVENA	15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA	CELOROČNĚ	CELOROČNĚ
www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz
<p>GARANT: Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město</p> <p>KLÍČOVÉ AKCE: Mezinárodní den ptactva (1. 4.) Světový den vrbců (20. 3.) Mezinárodní dny ptáčího zpěvu (7. 5.) Mezinárodní den stěhovavých ptáků (13. 5.) Evropský festival ptactva (7. 10.)</p> <p>KONTAKT NA GARANTA: cevzabka@klubkosm.cz</p>	<p>GARANT: DDM Šíkula Uherské Hradiště</p> <p>SPOLUPRÁCE: Centrum Veronica Hostětín</p> <p>KLÍČOVÉ AKCE: Měsíc školní zahrady (1.–31. 5.) Den fascinace rostlinami (18. 5.) Světový den včel (20. 5.) Vikend otevřených zahrad (11.–11. 6.)</p> <p>KONTAKT NA GARANTA: lenka.pavelcikova@dmsikula.cz</p>	<p>GARANT: Park ROCHUS, Uherské Hradiště</p> <p>KLÍČOVÁ AKCE: Den stromů (20. 10.)</p> <p>KONTAKT NA GARANTA: michaela.odstrcilova@parkrochus.cz</p>	<p>GARANT: LÍSKA, z.s.</p> <p>KLÍČOVÉ AKCE: Světový den pro Fair trade – Férová snídaně (13. 5.), Výstava na stromech (říjen)</p> <p>KONTAKT NA GARANTA: infoevvo@seznam.cz</p>	<p>GARANT: LÍSKA, z.s.</p> <p>SPOLUPRÁCE: IS pro rozvoj Moravských Kopanic VIS Bílé Karpaty, Veselí n. M., Centrum Veronica Hostětín, KOSENKA Val Kloubouky</p> <p>KLÍČOVÉ AKCE: Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství (září) Světový den jidla (16. 10.) Den původních odrůd jablek (21. 10.) dny otevřených dveří u výrobců a na farmách, exkurze, jarmarky, slavnosti, školní farmářské dny</p> <p>KONTAKT NA GARANTA: infoevvo@seznam.cz</p>

JAK SE MŮŽETE ZAPOJIT:

1. Přípravou a realizací tematické akce

- soutěž, soutěžní výzva, výstava
- přednáška, beseda, promítání tematických filmů
- výukové programy a projektové dny pro školy
- semináře a workshopy
- exkurze a vycházky
- jarmark, slavnost, piknik, snídání

2. Účastí na některé akci či ve výzvě dané kampaní

3. Sdílením kampaně na vašem Facebooku, webu

- umístění banneru kampaně na váš web
- sdílení akcí na vašem FB, webu apod.
- sdílení zkušeností, příběhů, příkladů dobré praxe, poradenství či námětů na facebookové stránce dané kampaně

Co je potřeba pro zapojení udělat:

Odeslat přes GOOGLE formulář základní info o akci

<https://forms.gle/PfflWtjijunJv37H9>

Doporučené termíny odeslání formuláře:

Ptáci do 15. března
Přírodní zahrada do 15. dubna
Stromy a my do 5. září
Pokud budete pořádat **Férovou snídani**, registrujte se na www.ferovasnidane.cz

Pozvánky, plakáty (v pdf i jpg) zasílejte na kontaktní e-mail. Nezapomeňte přidat název kampaně, příp. logo Lísky – kvůli společné propagaci, identitě a vyjádření pospolitosti.

KONTAKT:

LÍSKA, z.s. • www.liska-evvo.cz
infoevvo@seznam.cz • tel.: 605 806 840

LÍSKA

Zlínský kraj

I/5 Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO

Nabídka akreditovaných vzdělávacích programů LÍSKY v roce 2023

DATUM	NÁZEV AKCE	MÍSTO KONÁNÍ	DOPORUČENO
18. října	XXII. Krajská konference o EVVO Svět se mění, pojďme o tom učit Tradiční inspiromat zajímavých a aktuálních témat, tipů a nápadů do vaší výuky.	Zlín, HUB, https://hubzlin.cz	MŠ, ZŠ, SŠ, ŠD, ŠK, SVČ, NNO, veřejná správa, studenti a další zájemci

Pozvánky s odkazem na přihlašování na jednotlivé akce jsou zveřejňovány v elektronické rozesílce LÍSKY, na webu a Facebooku.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 12/2023

strana 8

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy, vč. ONLINE formy:

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVC.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVC.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAP, OP JAK. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna**

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **programu MRKEV** (základní a střední školy) a **programu Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

Členské a partnerské organizace LÍSKY, z.s.

1 – DDM Astra Zlín, p.o.
www.ddmastra.cz

2 – ZO ČSOP Veronica – Centrum Veronica Hostětín
www.hostetin.veronica.cz

3 – Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s.
www.iskopanice.cz

4 – ZO ČSOP KOSENKA Valašské Klobouky
www.kosenka.cz

5 – VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou
www.bilekarpaty.cz/vis

6 – SVC Klubko Staré Město, p.o., Zábka – centrum ekologické výchovy
www.klubkosm.cz

7 – Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
www.parkrochus.cz

8 – DDM Šíkula Uherské Hradiště, p.o., Přírodovědné centrum Trnka
www.ddmsikula.cz

9 – DDM Pastelka Uherský Ostroh, p.o.
www.ddmpastelka.cz

10 – ONENESS, o.p.s., Rusava
www.onenesscentrum.cz

P1 – ALCEDO – středisko volného času Vsetín
www.alcedovsetin.cz

P2 – Valašské ekocentrum Valašské Meziříčí
www.ochranci.cz

P3 – SVC Rožnov pod Radhoštěm, p.o.
www.svcroznov.cz

P4 – ZO ČSOP Divoky
www.csopdivoky.cz/aktivity/terenni-ekologicke-stredisko-bofi-divoky/

P5 – Vzdělávací centrum Hájenka Holešov
www.tokaheya.cz

LÍSKA, z.s.
www.liska-evvo.cz

I/6 Výukové programy, projektové dny pro školy a školská zařízení

DENNÍ A POBYTOVÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY, PROJEKTOVÉ DNY A EXKURZE PRO ŠKOLY PŘIPRAVUJÍ:

- **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**
www.alcedovsetin.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVC Klubko Staré Město,**
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- **Centrum Veronica Hostětín,**
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,**
www.prokrajinu.eu
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**
www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šíkula Uherské Hradiště,**
www.ddmsikula.cz
- **TINCTA-HERBAE ATELIÉR PŘÍRODNÍHO BARVÍŘSTVÍ**
tincta-herbae@centrum.cz
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,**
www.bilekarpaty.cz/vis

VÝUKOVÉ PROGRAMY A PROJEKTOVÉ DNY LÍSKY

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ, ŠD A SVČ

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu inovativního vzdělávání dětí/žáků a projektové výuky, které vede k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Témata:

- přírodovědné vzdělávání,
- EVVO a vzdělávání k udržitelnému rozvoji, rozvoj podnikavosti a kreativity.

Více na: <https://www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny>

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou.

Cenu stanovíme po upřesnění programu (rozsah, počet dětí, vzdálenost).

Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hrajě o původu a zpracování potravin

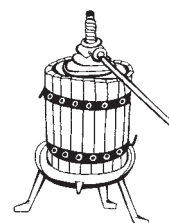
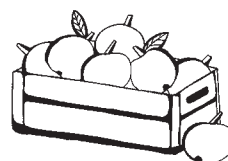
Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádobí)

Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1 třída

Rozsah: 2 hodiny / po dohodě se školou lze připravit i jako projektový den v rozsahu 4 x 45 minut

Školní farmářský den

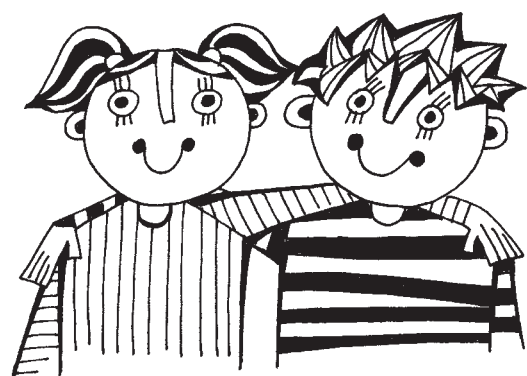
Hlavními tématy celodenního projektového dne je původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na práci dětí a vrstevnické učení, odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

Učíme se venku s Lískou

Přiblížíme dětem svět přírody prostřednictvím rozmanitých činností, zkoumání, tvoření a prožitku.

Témata – v návaznosti na roční období:

živá zahrada – ptáci, bezobratlí, hmyz,
jarní rostliny, cyklus života,
voda, stromy,
čísla a písmena venku (rozvoj matematické a čtenářské gramotnosti) apod.

Místo konání: zahrada školy, přírodní prostředí v okolí školy

Doporučeno: od 5 let

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: 4 × 45 minut

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu (VP), v souladu s projektovou výukou.

6. ročník: Voda na Zemi, koloběh vody v přírodě, příčiny a důsledky znečištění vody

7. ročník: Voda v krajině

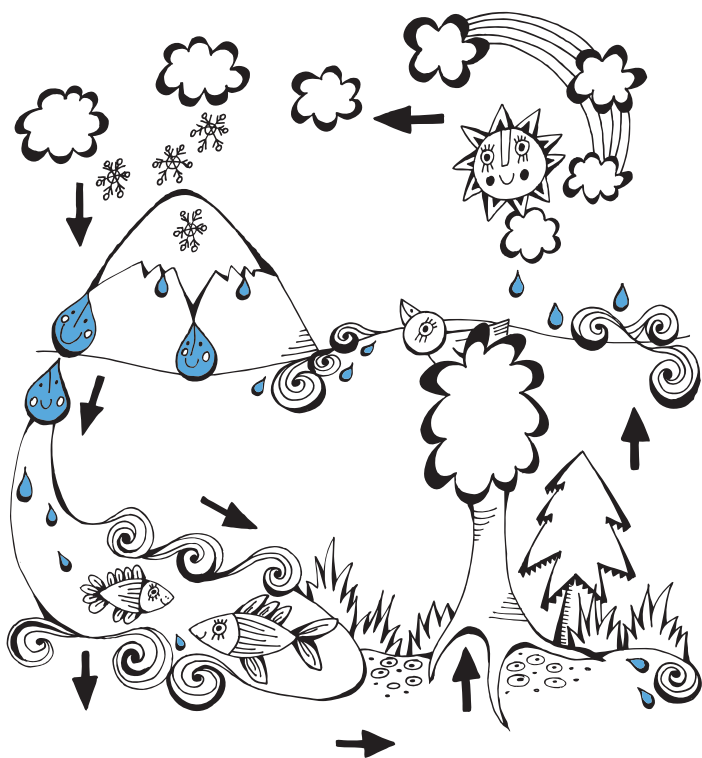
8. ročník: Spotřeba vody

Místo konání: třída

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií

Počet účastníků: třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před VP, 1 hodina VP s lektorem, práce žáků po VP

Učíme se venku s Lískou v Arboretu Semetín

Přiblížíme dětem jedinečné místo prostřednictvím rozmanitých činností a prožitku.

Témata: příroda arboreta, hmyz, včely, rostliny, stromy, voda

Doporučeno: MŠ 5–7 let, I. st. ZŠ

Počet účastníků: 1 třída

Rozsah: 4 × 45 minut

Možno připravit i jako výukový program (90 minut).

Projekt je spolufinancován Zlínským krajem. Ve spolupráci s Městskými lesy Vsetín, s.r.o. a vsetínskými včelaři.

Učíme se venku s POLY

Přiblížíme dětem řemesla, tradice a zvyky regionu prostřednictvím činností, tvoření a prožitku.

Témata:

praktické ukázky řemesel (např. práce se dřevem, pilkou, proutím, slámou, ovčí vlnou, barvení),
zvyky,
hry a hračky našich předků,
poklady z půdy,
cesta jídla na náš stůl apod.

Místo konání: zahrada, venkovní či vnitřní areál školy

Doporučeno: od 4 let

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: 4 × 45 minut

LÍSKA, z.s. • www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz • 605 806 840

PROČ se UČIT VENKU?

Tady je 8 hlavních, výzkumy podložených, důvodů.

ROZCHOĎME TO S ROZCHODNÍKY

Chodíte rádi do přírody Bílých Karpat? Můžete nám pomoci s mapováním tzv. živných rostlin motýla jasoně červenookého. Svá pozorování jednoduše zapíšete do vědecké databáze a stanete se součástí důležitého projektu LIFE Apollo2020.

Každý záznam je malým krokem pro člověka, ale velkým skokem pro jasoně.

JAK NA TO?

Pomocí aplikace iNaturalist:

1. Stáhněte si aplikaci a připojte se k projektu LIFE Citizen Science for Parnassius Apollo.
2. Při každém putování po Bílých Karpatech aplikací foťte rozchodníky.
3. Máte strach, že rozchodník nepoznáte nebo správně neurčíte? Nevadí, aplikace vám napoví.
4. Máte nedostatek dat? Nevadí, svoje pozorování můžete nahrát, až se připojíte na Wi-Fi.

Pomocí emailu:

1. Nechcete si instalovat aplikaci nebo se do ní registrovat?
2. Zašlete nám svá pozorování emailem na manak@bilekarpaty.cz.
3. Stačí nám datum, GPS poloha a fotka(y) rozchodníků, o všechno další se postaráme.

Více informací na našem webu <https://vis.bilekarpaty.cz/doc/apollo-citizen-science>

Arboretum Semetín

Nabízí krásné jedinečné zázemí pro výuku venku dostupné městskou hromadnou dopravou.

Najdete zde venkovní učebnu, výukový včelín, <https://bit.ly/3hp2v09> a vodní prvek.

Arboretum můžete navštívit s vlastním programem, nebo si objednat projektový den či výukový program Lísky, jehož součástí je i návštěva VČELÍNA. Informace: infoevvo@seznam.cz

Pokud máte zájem do ARBORETA vyrazit se žáky, vše podstatné najdete zde <https://www.lesyvsetin.cz/arboretum>.

Od 1. 5. 2023 je spuštěn rezervační systém Arboreta, kde můžete rezervovat vstup do Včelína a do Venkovní učebny.

POZOR: do včelína je to možné pouze s odborníkem!

Rezervační systém:

<https://www.arboretumsemetin.cz/Aktuality.html>

Pro žáky byly vytvořeny pracovní listy.

Více <https://bit.ly/3M2qFce>

Arboretum Semetín je otevřeno od 1. května do 15. října, 8–18 hodin.

Vstupné uhradíte u vstupní brány.

www.arboretumsemetin.cz

Valašská Manufaktura Přírodních Materiálů

Workshopy a tvořivé ateliéry

děti a rodiče • mateřské školy a klubíky • základní školy a družiny

Valašská Manufaktura Přírodních Materiálů je příjemné místo na Vsetíně - Ohradě pro Vaše přednášky, besedy, workshopy a kurzy spojené s tvořením, přírodními materiály, tradičními technikami, péčí o Zemi a o lidi...

Jana Šobáňová

Tel.: +420 732 994 552, E-mail: tincta-herbae@centrum.cz

EKOkalendář. Nový projekt spolku Uklidme Česko

Jeho cílem je přispět k povědomí o více než 150 ekologických mezinárodních dnech a svátcích, které nás mohou inspirovat k tomu, abychom změnili své chování a začali žít odpovědněji. Budeme rádi, když nám v tom pomůžete...

Uklidme Česko z.s. <https://www.ekokalendar.cz/>

Prototypci

Dětem chybí prostor pro realizaci jejich vlastních projektů a mnohé to vlastně ani moc neumí. Snažíme se dětem ukázat, jak ze sebe vydolovat nápad, jak ho uchopit a rozpracovat, jak překonávat překážky a zádrhele a hlavně - že tvoření, kreativita a podnikavost je radost.

Více o projektu, nabídce pro školy najdete na <https://prototypci.cz/>

II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

■ Jak učit POLY

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).

Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek, které dokážeme vytvořit a sestavit dle potřeb školy.

Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město

www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html

Pestrost ptačího světa – www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html

Bez vody není život – www.cevzabka.xf.cz/voda.html

Příroda a ekologie ve městě – www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html

Život s hmyzem – www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html

Krajina v proměnách – www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

Publikace DDM Šikula Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na <http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

■ **Příroda do kapsy** – informační materiály pro poznávání přírody.
www.prirodadokapsy.cz

■ **Atelier V lese** – výukové aktivity a hry pro děti.
<https://www.facebook.com/ateliervlesedetem>

■ **Volání Brna** je zápisník pro děti na 2. stupni základní školy a spojuje hned několik podnikavých aspektů:

- schopnost dívat se kolem sebe "aktivníma" očima a vyhledávat příležitosti ke zlepšení
- participativní přístup
- etická a environmentální témata
- schopnost jít do akce a opravdu něco změnit

<https://skoly.damenavas.cz/publikace/>

■ Přírodovědné hry

Nové Přírodovědné hry. Cena 175,- Kč.
Email: jitka.macenauerova@seznam.cz

■ TIP na čtení: Legenda o Podkinovi Jednooušku

Autorem je britský učitel Kieran Larwood

Kdo byl Podkin Jednooušku? Hrdina, o kterém si králíci v celých Pěti říších vyprávějí legendy. Neohrožený válečník, jenž dokázal vyhrát bitvu s nepřítelem tak strašlivým, že si ho ani nedokážete představit! Ale máte štěstí, do Trnkové nory právě z temné noci přichází potulný bard a začíná líčit napínavý příběh o tom, jak se Podkin, syn Lopkina ze Všedníkové nory, stal z rozmazleného a líného králíčete tím nejstatečnějším bojovníkem. Všechno začalo tehdy, když jeho noru přepadli krutí Gormové... Český překlad má i druhý díl.

■ Nová knížka Petra Daniše: **Klima je příležitost: Opravdová řešení pro naši budoucnost na Zemi**. Vše o ní a o možnosti ji koupit naleznete tady:

www.klimajepřilezitost.cz

Pár výtisků máme k zakoupení v LÍSCĚ.

■ Člověk v tísní | People in Need

ve spolupráci s dalšími šesti organizacemi právě spouští novou **verzi webu www.ucimoklimatu.cz**. Najdete zde přes 30 lekcí, metodickou podporu, tipy na události, aktuality a řadu dalších nabídek týkajících se klimatického vzdělávání.

Člověk v tísní | People in Need www.clovekvtsini.cz

■ **Metodické i projektové materiály z dílny LIPKY Brno ke stažení zdarma.**

<https://www.lipka.cz/materialy-zdarma?idm=373>

■ **MŮJ PRVNÍ ZÁPISNÍK** – inspirace na aktivity s dětmi,
www.muji1zapisnik.cz/
www.facebook.com/muj1zapisnik/

■ **MŮJ DRUHÝ ZÁPISNÍK**, Amélie Janíková
<http://www.muji1zapisnik.cz/>

■ **MŮJ PRÁZDNINOVÝ ZÁPISNÍK** probudí v dětech fantazii a chuť vzít do ruky tužku a kreslit si a psát. Deníček, který se neváže na konkrétní rok, nabízí prostor pro zachycení zážitků, kresby, fotky nebo vstupenky a jízdenky z výletů. 150 stran plných inspirace k tvoření (komiks, výroba vlastních pohledů, recept na domácí zmrzlinu...), hry pro trávení času s kamarády, ale i podněty ke zkoumání a zajímavé informace (přehled jedlých a nejedlých hub, Morseova abeceda, KPZ, důležitá telefonní čísla...), které se budou o prázdninách hodit každému dobrodruhovi...
MŮJ PRÁZDNINOVÝ ZÁPISNÍK uchová vašim dětem nádhernou památku na prázdniny!
Vyberte ze 4 barev gumiček, využijte výhodné balíčky a individuální hromadné objednávky. Ručně kreslený a psaný, tištěný s ohledem k přírodě na recyklovaném papíře.

<https://www.muji-zapisnik.cz/k/muj-prazdninovy-zapisnik>

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 12/2023

strana 13

Naším cílem je dostat děti VEN. Podpoříme vás na cestě ven. Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, což jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum. Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví.

Na webu www.ucimesevenku.cz poznejte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.
Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.
Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.
Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat.
Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijďte na seminář.
Staňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**
Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.
Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.
<https://ucimesevenku.cz/co-se-ucit-venku/>

METODIKY UČÍME se VENKU

Ušetřete si čas v hledání inspirace ven.
S metodikami Učíme se venku získáte hotové lekce, které můžete venku snadno využít.
Nově i jako elektronické publikace v PDF.
<https://ucimesevenku.cz/publikace/>

Ušetřete si čas v hledání inspirace ven.
S metodikami Učíme se venku získáte hotové lekce, které můžete venku snadno využít.
Nově i jako elektronické publikace v PDF.
<https://ucimesevenku.cz/e-sady-ven/>

Vylítejte se s dětmi venku

Inspirace pro družiny venku na
<https://ucimesevenku.cz/druziny/>

Jděte VEN

Inspirativní náměty pro pobyt venku:
www.jdeteven.cz

V LÍSCĚ jsme pro pedagogy vydali metodiku **Učíme se v zahradě s Ťapkou a Větvičkou** – náměty na celoroční činnost s dětmi ve věku 4–8 let nejen v zahradě. Autory jsou Lenka a Petr Pavelčíkovi.
www.liska-evvo.cz/doc/liska-vydala-v-edici-orisek-novou-publikaci

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

- 1. Děti učení venku baví**
Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.
- 2. Zvyšuje zájem o učení**
Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.
- 3. Zlepšuje vzdělávací výsledky**
Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.
- 4. Podporuje zdraví dětí**
Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.
- 5. Děti i učitelé jsou spokojenější**
Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkost a deprese.
- 6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli**
Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.
- 7. Učit venku je přirozené**
Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

Nový projekt Písmena a čísla VENKU s Lískou

Hlavním cílem projektu je podpořit venkovní výuku na I. stupni základních škol, ve školních družinách, střediscích volného času a v mateřských školách.

Vytvořit, pilotně ověřit, realizovat a zajistit evaluaci 4 tematických programů pro cílové skupiny projektu (Místo, kde žijeme/Životní podmínky/ Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody/ Současnost a minulost v našem životě).

Podpořit přípravu, vzdělávání a rozvoj lektorů, zázemí pro společnou tvorbu programů, sdílení zkušeností, evaluaci i oslovení dalších lektorů v regionu.

Připravit pomůcky pro lektory - materiální a didaktické vybavení pro venkovní výuku.

Zpracovat materiály pro venkovní výuku (příprava lektora, pracovní listy, šablony, foto návody apod.). Podpořit sdílení materiálů a aktivit programu Učíme se venku na školách a SEV v území.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2023.

Projekt Učíme se venku s LÍSKOU II, aneb jaro, léto, podzim, zima, v přírodě je vždycky prima

Vytvořili a ověřili jsme 21 nových aktivit pro I. stupeň ZŠ, připravili 8 projektových dnů, vydali motivační tematickou podložku s klipem, zajistili vzdělávání a přípravu lektorů.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2022.

II/4 Projekty pro školy, soutěže

- Badatelsky orientované vyučování, <http://badatele.cz/cz>
- Fairtradová škola, https://www.fairtradeskoly.cz/ft_skoly
- Globální rozvojové vzdělávání, www.globalnirozvojovevzdelavani.cz
- GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program, <https://globe-czech.cz/cz>
- Jeden svět na školách (mediální vzdělávání), www.jsns.cz
- Mezinárodní program Ekoškola, <https://ekoskola.cz/cz>
- Odpovědná škola, www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- Skutečně zdravá škola, www.skutecnezdravaskola.cz
- Světová škola, www.svetovaskola.cz
- Škola pro udržitelný život, www.skolaprozivot.cz
- Učíme se venku, www.ucimesevenku.cz
- Žákovské parlamenty, www.skolaprodemokracii.cz

Škola pro udržitelný život v roce 2023

Škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Více informací na www.skolaprozivot.cz

Ve Zlínském kraji se můžete obracet na Lísku, infoevvo@seznam.cz

HORNÍ
MARŠOV
s.p.s.

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfpz.cz

Přehled soutěží najdete na www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- Klimatická soutěž CO2 liga.
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SS.
www.CO2liga.cz

II/5 Tipy na výlety, exkurze, výstavy

- Arboretum Semetín, Vsetín, www.arboretumsemetin.cz
- Archeoskanzen Modrá, www.archeoskanzen.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Muzeum Františka Skopalíka, Hulín, Záhlinice
- Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Muzeum Kroměřížska, www.muzeum-km.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum v přírodě Rymice, www.muzeum-km.cz/muzeum-v-priode-rymice
- Muzeum zemědělské techniky našich dědů, Pravčice, www.muzeum-zemedelstvi-pravcice.cz
- Naučná stezka Boří, Divoky, Kroměřížsko <http://www.csopdivoky.cz/aktivity/naucna-stezka-bori/>
- Trezor přírody v Horní Lidči, www.trezorprirody.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>
- 14I15 Baťův institut Zlín, www.14-15.cz

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpady? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu

Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

III/2 Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada**. V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad**, kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemožené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu.
<https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovny na <https://seminkovny.com/zlinsky-kraj/>
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Point Zlín na třídě Tomáše Bati 204
(bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

III/3 Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.
Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

III/4 Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobkyzkraje.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“
www.iskopanice.cz
- **Mapa českých biopotravin,** <https://kde.lovime.bio/>

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv.

Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně.

Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko
<https://fairtrade-cesko.cz/>

TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:

SPOTŘEBOU

OSVĚTOU

VZDĚLÁVÁNÍM

Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líška členem, spustilo další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: **spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.**

Kampaň můžete šířit a sdílet na sociálních sítích **Facebook**, **Twitter**, **YouTube**, **Instagram**. Na speciálních odkazech webových stránek **CZ** i **SK** najdete podklady. Děkujeme.

Pomáháme

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka pomáhá

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhacovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Aktivity LÍSKY podporují Zlínský kraj, město Vsetín, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo životního prostředí, SFŽP, FAIRTRADE Česko a Slovensko, GALVAMET, s.r.o. Vsetín, Městské lesy Vsetín, TG TISK, s.r.o., Lanškroun, AVIS – elektronika, s.r.o., Vsetín, Josef Spitzer, papírnictví Stanislav Olšák, Vsetín, členové Klubu LÍSKY, dárci programu DARUJME.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Přehled akcí v regionu i mimo region. Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem kolem budovy OSSZ Vsetín, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8.30–15.00 hodin
POZOR! V době od 26. 6. do 18. 8. 2023 ZAVŘENO!

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité **Lukášovy hračky a knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učít POLY
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.
Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času a Plavecká škola Vsetín, www.alcedovsetin.cz
Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce.
Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 12/2023

strana 19